

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput VII. Quid sit bona opera facere sicut oportet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

CAPUT VII.

Quid sit bona opera facere sicut oportet?

Non sufficit bona opera facere, sed facienda sunt *sicut oportet*. Hac phrasi utitur sanctus Augustinus, quam ab illo, ut sententiam suam declararent, Arausicanum & Tridentinum Concilia acceperunt. Illud inquit: *Nullus potest diligere Deum sicut oportuit, aut credere in Deum, aut operari propter Deum quod bonum est, nisi gratia eum & misericordia praevenierit*. Alterum vero ita definit: *Si quis dixerit, sine praevenienti Spiritus sancti inspiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut poenitere posse sicut oportet, anathema sit* (Sess. 6. can. 3.). Has voces *sicut oportet* varie explicant Scholastici; sed earum vim non omnes satis intelligunt.

Opus bonum *sicut oportet* facere, est illud ita facere, ut rectum ac bonum vere sit. Porro ut tale sit, amore justitiae, id est Dei amore, quo gratis ametur illique serviat, sine carnali timore aut cupiditate, illud est faciendum; mirum quin ad nosmetipsos veluti ad finem ultimum respiciamus. Id aperte docet sanctus Augustinus: *Omnis itaque, (ait Ench. c. 121.), praecepti finis est caritas, id est ad caritatem refertur. Omne praeceptum, quod fit vel timore poenae, vel aliqua intentione carnali, ut non referatur ad illam caritatem, quam diffundit Spiritus Sanctus in cordibus nostris, nondum fit quem admodum fieri oportet, quamvis fieri videatur.*

Sæpe

Quid sit bona opera facere sicut &c. 153

Sæpe hoc sicut oportet explicat per adverbium recte, id vero relate ad Deum, cum nempe gratis Deus amatur. Hoc enim totum recte fit, inquit contra Julianum scribens, quando fit propter ipsum, id est quando gratis amatur ipse. Qualis amor nobis esse non potest, nisi ex ipso. Modo ita explicat: Agere sicut agendum est (de corrup. & gr. c. 2.). Alias sic loquitur: Agere ex animo, & cum bona voluntate facere (lib. 2. Op. imperf.). Interdum ait: Bonum bene facere. Quando timore pœnæ, non amore justitiæ sit bonum, nondum bene fit bonum. Duo rursus adverbia vere & bene interdum conjungit: Ut bonum vere bene, id est non mali carnalis formidine, sed boni spiritualis delectatione faciamus (lib. 2. ad Bonif. cap. 9.).

Veram religionem Judæi habebant; sed legis præcepta servabant solum propter spem temporalium bonorum, quæ lex illis promittebat, aut propter formidinem ea perdendi. Dei præcepta servabant, imo non servabant, sed servare sibi videbantur. Neque enim in eis fides per dilectionem operabatur, sed terrena cupiditas metusque carnalis. Sic autem præcepta qui facit, procul dubio invitatus facit, ac per hoc in animo non facit.

Hæc ex Dei amore agendi necessitas, & cum recta ultimi finis intentione, ut agatur sicut oportet, iis solis aspera videri potest, qui pagani cor, non christianum habent, & qui conditionis suæ dignitati renuunt operibus respondere; sed qui vere ad Evangelium pertinent,

quod amoris lex est, nihil asperum in hoc re-
perient: illorum imo amor omnem mandato-
rum difficultatem auferet, planamque redde-
viam, quam sola concupiscentia asperam facit.
Dicent Deo cum Davide: *Propter verba labio-
rum tuorum ego custodiui vias duras, passio-
nes meas mortificans, nihilque concupiscenti-
tribuens.*

CAPUT VIII.

Timoris bonitas, ac utilitas probatur.

Ex tradita doctrina, nempe esse opera ex cari-
tate & amore iustitiæ facienda, ut vere bo-
na sint & christiana, ne quis suspicetur nos do-
cere, quæ ex gehennæ timore fiunt, esse mala.
Erronea est hæc conclusio, a qua longe distamus;
eamque Tridentinum Concilium cum novis he-
reticorum erroribus damnauit. *Si quis dixerit,*
inquit canone octavo Sessionis sextæ, gehennæ
metum, per quem ad misericordiam Dei de pec-
catis dolendo confugimus, vel a peccando abstin-
nemus, peccatum esse, aut peccatores peiores fac-
ere, anathema sit. Verum aliud extremum est
vitandum, nec ideo dicere actionem quamlibet
ex timore quocumque semper esse bonam; Con-
cilium siquidem aperte declarat, quid in prauam
Lutheri & Calvini doctrina damnet.

Duo igitur existunt timores *seruilis & filialis*;
ille gehennæ pœnas respicit, hic Dei offensam
refugit. Hic quasi filii timor patrem amantis;
ille seruorum est, qui, ne a dominis punian-
tur.